

Lieta C-481/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 21. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Corte costituzionale (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 6. marts

Kasācijas sūdzības iesniedzējs:

D.B.

Otra lietas dalībiece kasācijas instancē:

Commissione Nazionale per le società e la borsa (CONSOB)

Pamatlietas priekšmets

Blakusprocess par 1998. gada 24. februāra Leģislatīvā dekrēta Nr. 58 187.*quinquiesdecies* panta atbilstību Konstitūcijai, ko ierosinājusi *Corte di cassazione* (Kasācijas tiesa) kasācijas tiesvedībā starp D.B. k-gu un Sabiedrību un biržas uzraudzības valsts komisiju (*Commissione nazionale per le società e la borsa*; turpmāk tekstā – “CONSOB”).

It īpaši, D.B. iesniedza *Corte di cassazione* kasācijas sūdzību par 2013. gada 20. novembrī pasludināto *Corte d'appello di Roma* (Romā apelācijas tiesa, Itālija) spriedumu, ar kuru tika noraidīta D.B. prasība par CONSOB 2012. gada 2. maija lēmumu, ar kuru attiecībā pret D.B. bija piemēroti vairāki administratīvi sodi par administratīviem pārkāpumiem, kas paredzēti Leģislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 – faktu norises laikā spēkā esošajā redakcijā – 187.*bis* panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā un 187.*quinquiesdecies* pantā.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Direktīvas 2003/6/EK, kas ir joprojām piemērojama *ratione temporis*, 14. panta 3. punkta un Regulas (ES) Nr. 596/2014 30. panta 1. punkta b) apakšpunkta precīza interpretācija un spēkā esamība. It īpaši, vai iepriekš minētās tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tās ļauj dalībvalstij nesodīt personu, kura atsakās atbildēt uz kompetentās iestādes jautājumiem, no kuriem var izrietēt šīs personas atbildība par pārkāpumu, kas tiek sodīts ar kriminālsodiem vai ar “sodoša” rakstura administratīvajiem sodiem, un vai gadījumā, ja atbilde ir noliedzoša, šīs tiesību normas ir saderīgas ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “ES Pamattiesību harta”) 47. un 48. pantu, arī ievērojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk tekstā – “ECT”) judikatūru saistībā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 6. pantu un dalībvalstīm kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām.

Juridiskais pamats ir LESD 267. pants.

Prejudiciālie jautājumi

“a) Vai Direktīvas 2003/6/EK, kas joprojām piemērojama *ratione temporis*, 14. panta 3. punkts un Regulas (ES) Nr. 596/2014 30. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ļauj dalībvalstij nesodīt personu, kura atsakās atbildēt uz kompetentās iestādes jautājumiem, no kuriem var izrietēt šīs personas atbildība par pārkāpumu, kas tiek sodīts ar “sodoša” rakstura administratīvajiem sodiem?”

b) Ja atbilde uz šo pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai Direktīvas 2003/6/EK, kas joprojām piemērojama *ratione temporis*, 14. panta 3. punkts un Regulas (ES) Nr. 596/2014 30. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir saderīgi ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. un 48. pantu, arī ievērojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru saistībā ar ECPAK 6. pantu un dalībvalstīm kopīgās konstitucionālās tradīcijas, tiktāl, ciktāl tie liek sodīt arī personu, kas atsakās atbildēt uz kompetentās iestādes jautājumiem, no kuriem varētu izrietēt šīs personas atbildība par pārkāpumu, kas tiek sodīts ar “sodoša” rakstura administratīvajiem sodiem?”

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Direktīvas 2003/6/EK 14. panta 1. un 3. punkts.

Direktīvas 2003/6/EK 12. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

Regulas (ES) Nr. 596/2014 23. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

Regulas (ES) Nr. 596/2014 30. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

ES Pamattiesību hartas 47., 48. un 52. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Legislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 187.*quingiesdecies* pants par *Banca d'Italia* (Itālijas Banka) un *Consob* uzraudzības darbības aizsardzību. Īpaši nozīmīga ir, pirmkārt, panta redakcija, kas piemērojama pamatlietā aplūkotojumiem faktiem un saskaņā ar kuru: “Izņemot Civilkodeksa (*Codice civile*) 2638. pantā paredzētos gadījumus, ikviens, kurš savlaicīgi nepilda *CONSOB* prasības vai kavē tās funkciju izpildi, tiek sodīts ar administratīvu naudas sodu no 50 000 EUR līdz 1 000 000 EUR”, un kas noteica administratīvu naudas sodu no 50 000 EUR līdz 1 000 000 EUR par atteikumu sniegt atbildes *CONSOB* sarīkotas personiskās uzklauššanas laikā, kā arī, otrkārt, aplūkojamā panta redakcija, kas grozīta ar Legislatīvo dekrētu Nr. 129/2017, kura 1. punktā ir noteikts: “[i]zņemot Civilkodeksa (*Codice civile*) 2638. pantā paredzētos gadījumus, saskaņā ar šo pantu tiek sodīts ikviens, kurš savlaicīgi nepilda *Banca d'Italia* (Itālijas Banka) un *CONSOB* prasības vai nesadarbojas ar šīm iestādēm, lai tās varētu pildīt savas attiecīgās uzraudzības funkcijas, vai kavē šo funkciju izpildi”.

Legislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 187.*octies* panta 3. punkta c) apakšpunkts par *CONSOB* uzticētajām funkcijām, kuru starpā ir pilnvaras “veikt personisku uzklauššanu” attiecībā pret “ikvienu, kurš var būt informēts par faktiem”.

Legislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 187.*bis* panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts, kas paredz administratīvu pārkāpumu – iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu.

Legislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 184. pants, kas paredz noziedzīgu nodarījumu – iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu.

Itālijas Republikas Konstitūcija (*Costituzione della Repubblica italiana*), it īpaši: 24. panta otrā daļa, 111. panta otrā daļa, kas nosaka “pušu procesuālo tiesību vienlīdzību” tiesvedībā; 117. panta pirmā daļa, kas paredz, ka “[l]egislatīvo varu īsteno valsts un reģioni, ievērojot Konstitūciju, kā arī saistības, kuras izriet no Kopienas tiesiskā regulējuma un no starptautiskajiem pienākumiem”, un 11. pants, kas atļauj “suverenitātes ierobežojumus, kuri nepieciešami sistēmai, kas nodrošina mieru un taisnīgumu starp Nācijām”.

Īss lietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pēc attiecībā uz D.B. veiktas sodīšanas procedūras *CONSOB* ar 2012. gada 2. maija lēmumu piemēroja D.B. vairākus administratīvus sodus saskaņā ar Legislatīvo dekrētu Nr. 58/1998, it īpaši tā 187.*bis* panta 1. punkta a) un c) apakšpunktu, par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī tā 187.*quingiesdecies* pantu, jo D.B. bija vairākkārt atlicis uzklauššanas dienu, uz kuru viņš tika aicināts, un, kad bija ieradies *CONSOB*, bija atteicies atbildēt uz viņam uzdotajiem jautājumiem. Saskaņā ar šo pēdējo minēto tiesību normu tik tiešām tiek sodīts “ikviens, kurš savlaicīgi nepilda *CONSOB* prasības vai kavē tās funkciju izpildi”, un to ieviesa Itālijas likumdevējs, īstenojot

Direktīvas 2003/6/EK 14. panta 3. punktā noteikto vispārējo pienākumu sadarboties ar uzraudzības iestādi.

- 2 Atsevišķā kriminālprocesā D.B. tika apsūdzēts par tā paša Leģislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 184. pantā paredzētu noziedzīgu nodarījumu – iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu. Par minēto noziedzīgo nodarījumu D.B. vienojās ar prokuroru par nosacīti piespriehtu sodu, ko veidoja brīvības atņemšanas sods uz 11 mēnešiem un naudas sods 300 000 EUR apmērā, un ko *Tribunale di Milano* [Milānas tiesas] pirmstiesas izmeklēšanas tiesnesis (*GIP*) piemēroja 2013. gada 18. decembrī.
- 3 D.B. apstrīdēja minēto *CONSOB* 2012. gada 2. maija lēmumu *Corte d'appello di Roma* [Romas apelācijas tiesā], cita starpā apgalvojot, ka sods, kas viņam piemērots saskaņā ar minēto 187.*quingiesdecies* pantu, ir prettiesisks. Ar 2013. gada 20. novembrī pasludinātu spriedumu *Corte d'appello di Roma* prasību noraidīja.
- 4 D.B. par minēto spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību. *Corte di cassazione* ar 2018. gada rīkojumu Nr. 54 uzdeva *Corte costituzionale* [Konstitucionālajai tiesai] vairākus jautājumus par minētā 187.*quingiesdecies* panta atbilstību Konstitūcijai.

***Corte di cassazione* izvirzītie galvenie argumenti, uzdodot jautājumus par atbilstību Konstitūcijai**

- 5 *Corte di cassazione* norāda ne tikai uz 187.*quingiesdecies* panta iespējamo pretrunu ar valsts konstitucionālajām tiesību normām, proti, Itālijas Konstitūcijas 11. pantam, 24. panta otrajai daļai, 111. panta otrajai daļai un 117. panta pirmajai daļai, bet arī uz minētā panta prezumējamu nesaderību ar ECPAK, ar Starptautisko paktu par civilajām un politiskajām tiesībām (turpmāk tekstā – “Starptautiskais pakts”) un ar ES Pamattiesību hartu.
- 6 Pirmām kārtām, *Corte di cassazione* apgalvo, ka minētais 187.*quingiesdecies* pants, ko Itālijas likumdevējs ieviesis, īstenojot Savienības atvasinātajās tiesībās – konkrēti, Direktīvas 2003/6/EK 12. panta 2. punkta b) apakšpunktā un 14. panta 3. punktā – paredzēto pienākumu sadarboties ar uzraudzības iestādi, esot neatbilstīgs Konstitūcijai tajā daļā, kurā noteikts sods *CONSOB* prasību savlaicīgu neizpildi vai arī kavējuma izraisīšanu tās funkciju izpildē, arī tad, ja tieši attiecībā pret šo tiesību subjektu *CONSOB* veic izmeklēšanu par iespējamu tāda pārkāpuma izdarīšanu, kas tiek sodīts ar būtībā krimināltiesiska rakstura sodiem.
- 7 Vēl *Corte di cassazione* jautā, vai minētais sadarbības pienākums, ja tas tiktu uzskatīts par piemērojamu arī tiesību subjektam, attiecībā pret kuru tiek veikta izmeklēšana, ir saderīgs ar ES Pamattiesību hartas 47. panta 2. punktu, kā arī ar ECPAK 6. pantu un Starptautiskā pakta 14. pantu. Šajā sakarā *Corte [di cassazione]* norāda, pirmkārt, ka ECPAK un Starptautiskajā paktā attiecīgi netieši

un konkrēti ir atzītas ikviena indivīda tiesības nesadarboties savas apsūdzības veidošanā un tiesības klusēt arī administratīvos procesos, kuru mērķis ir uzlikt pēc būtības “sodoša” rakstura sodus, kā process, kuru CONSOB veic attiecībā pret D.B. Otrkārt, *Corte di cassazione* atgādina, ka viss Leģislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 regulējums ietilpst Eiropas Savienības tiesību piemērošanas jomā saskaņā ar ES Pamattiesību hartas 51. pantu un ka tās 47. panta 2. punkta formulējums pēc būtības pārklājas ar ECPAK 6. panta 1. punkta formulējumu. Tāpēc 47. pants, ievērojot minētās Hartas 52. panta 3. punktu, ir jāinterpretē atbilstoši ECT sniegtajai minētā 6. panta interpretācijai.

- 8 It īpaši, pēc *Corte di cassazione* domām, minētās “tiesības klusēt” un vispārīgāk tiesības uz aizstāvēšanos būtu jāpiemēro ne tikai kriminālprocesos, bet arī personiskajās uzklauššanās, ko savas uzraudzības darbības ietvaros sarīko CONSOB un kas var notikt pirms tiek aktivizēta “sodoša” rakstura sodīšanas procedūra attiecībā pret personu, kura identificēta kā pārkāpuma izdarītāja. Proti, minētā *Corte di cassazione* uzskata, ka personai, kura apsūdzēta par pārkāpumu – iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, būtu atzīstamas tiesības netikt piespiestai – ar smaga naudas soda draudu, kas D.B. gadījumā viņam ticis uzlikts –, sniegt paziņojumus, kurus vēlāk iespējams izmantot kā pierādījumus pret šo personu.
- 9 Šīs interpretācijas atbalstam minētā *Corte di cassazione* norāda ne tikai uz Itālijas Konstitūcijas 24. pantu, bet arī uz ECPAK 6. pantu, kā to interpretējusi ECT, un uz Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk tekstā – “ES Tiesa”) judikatūru konkurences aizsardzības jomā, no kuras izsecināms princips, atbilstoši kuram Komisija nevar uzņēmumam uzlikt pienākumu sniegt atbildes, kas varētu ietvert tā atzīšanos pārkāpumā, kurš ir jāpierāda Komisijai.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 10 *Corte costituzionale* uzskata, ka *Corte di cassazione* izklāstītās šaubas par atbilstību Konstitūcijai būtībā ir par to, ka ir jāpārbauda, vai konstitucionāli leģitīmi ir saskaņā ar 187.*quindiesdecies* pantu sodīt tiesību subjektu, kurš uzklauššanas laikā, ko sarīkojusi CONSOB savu uzraudzības funkciju īstenošanas ietvaros, atsakās atbildēt uz jautājumiem, no kuriem varētu izrietēt viņa paša atbildība, un, it īpaši, ir jākonstatē, vai *Corte di cassazione* atgādinātās “tiesības klusēt” tiek piemērotas ne tikai kriminālprocesos, bet arī minētajās CONSOB sarīkotajās personiskajās uzklauššanās.
- 11 Visupirms, *Corte costituzionale* norāda, ka Itālijas tiesiskajā regulējumā 187.*quindiesdecies* panta tvērums ar Leģislatīvo dekrētu Nr. 129/2017 tika paplašināts līdz sodu uzlikšanai ne tikai subjektiem, kuri nepilda iestāžu prasības vai kavē to funkciju izpildi, bet vispārīgāk arī tiem, kas nesadarbojas ar minētajām iestādēm to uzraudzības funkciju veikšanai. CONSOB uzraudzības funkciju skaitā saskaņā ar Leģislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 187.*octies* panta 3. punkta c) apakšpunktu ir pilnvaras “veikt personisku uzklauššanu” attiecībā pret

“ikvienu, kurš var būt informēts par faktiem”. Tomēr nav paredzētas nekādas tiesības neatbildēt, ko varētu izmantot personas, kuras *CONSOB* jau identificējusi kā iespējamās tāda pārkāpuma izdarītājas, kura konstatācija ietilpst pašas iestādes kompetencē un kas tiek sodīts ar “pēc būtības sodoša rakstura” administratīvu sodu.

- 12 *Corte costituzionale* norāda, pirmām kārtām, ka, tā kā 187.*quindiesdecies* pants tika ieviests Itālijas tiesiskajā regulējumā, izpildot kādu specifisku ES atvasināto tiesību pienākumu, tā eventuāla atzīšana par prettiesisku riskējot nonākt pretrunā pašām Savienības tiesībām, un it īpaši pienākumam, kas pašlaik izriet no 30. panta 1. punkta b) apakšpunkta Regulā Nr. 596/2014, ar kuru tika atcelta un aizstāta Direktīva 2003/6/EK. Otrām kārtām, minētais Savienības atvasinātajās tiesībās paredzētais pienākums varot izrādīties nesaderīgs ar ES Pamattiesību hartas 47. un 48. pantu, kuri arī, šķiet, atzīst indivīda pamattiesības neveicināt sevis apsūdzēšanu un netikt piespiestam sniegt atzīšanās rakstura paziņojumus, tajās pašās no ECPAK 6. panta un Konstitūcijas 24. panta izsecināmajās robežās.
- 13 Ar atsauci uz minētajām ES Pamattiesību hartas normām un ievērojot lojālas sadarbības garu starp valstu un Eiropas tiesām, nosakot kopējus pamattiesību aizsardzības līmeņus – kas ir primāri svarīgs mērķis tādā jomā kā aplūkojamā, proti, tiesību aktu saskaņošanas jomā –, *Corte costituzionale*, pirms spriest par tai uzdoto jautājumu par atbilstību Konstitūcijai, uzskata par nepieciešamu lūgt no ES Tiesas atbildi, kā pareizi interpretēt un, eventuāli, vai ir spēkā, ievērojot ES Pamattiesību hartas 47. un 48. pantu, Direktīvas 2003/6/EK, kas vēl piemērojama *ratione temporis*, 14. panta 3. punkts, kā arī Regulas (ES) Nr. 596/2014 30. panta 1. punkta b) apakšpunkts.
- 14 Sava lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojumam *Corte costituzionale* atgādina visupirms, ka Itālijas Konstitūcijas, ECPAK, Starptautiskā pakta un ES Pamattiesību hartas normas, uz kurām norādījusi *Corte di cassazione*, vienoti atzīst personas tiesības neveicināt sevis apsūdzēšanu un netikt piespiestam sniegt atzīšanās rakstura paziņojumus (*nemo tenetur se ipsum accusare*). Tomēr, pēc *Corte costituzionale* domām, minētās tiesības nevar pašas par sevi leģitimizēt tiesību subjekta atteikumu ierasties uz *CONSOB* sarīkoto uzklauššanu, nedz tā neatbilstīgo kavēšanos ierasties uz šo uzklauššanu, ar nosacījumu, ka – atšķirīgi no situācijas, kas iestājas procesa pret D.B. laikā –, tiek garantētas šā subjekta tiesības neatbildēt uz jautājumiem, kas tam uzklauššanas laikā tiek uzdoti.
- 15 *Corte costituzionale* atgādina arī savu pastāvīgo judikatūru apsūdzētās personas “tiesību klusēt” jomā, uz kuras pamata šīs tiesības, lai gan nav konkrēti atzītas Konstitūcijā, ir apliecinātas kā “tiesību uz aizstāvību neaizskaramības būtiskas sekas” un garantē apsūdzētajai personai iespēju atteikties no dalības liecināšanas procesā un vispārīgāk garantē iespēju izmantot tiesības neatbildēt uz tiesas vai izmeklēšanas iestādes jautājumiem. *Corte costituzionale* it īpaši paziņo, ka līdz šim tai nekad nav nācies izvērtēt, vai un kādā mērā minētās tiesības klusēt, kas pieder Itālijas Konstitūcijā atzītajām ikvienas personas neatņemamajām tiesībām, ir piemērojamas arī administratīvos procesos, kuru mērķis ir uzlikt “sodoša”

rakstura sodus saskaņā ar *Engel* kritērijiem. Tomēr daudzos gadījumos tā ir apliecinājusi, ka atsevišķas garantijas, kas krimināljomā atzītas ECPAK un pašā Itālijas Konstitūcijā, tiek attiecinātas arī uz “sodoša” rakstura administratīvajiem sodiem un ka, it īpaši, administratīvie sodi, kas Itālijas tiesiskajā regulējumā paredzēti iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas jomā, sava īpaši represīvā rakstura dēļ ir “sodoša” rakstura pasākumi, kā to cita starpā atzinusi pati ES Tiesa (skat. spriedumu, 2018. gada 20. marts, C-596/16 un C-597/16, *Di Puma* un *Consob*, 38. punkts).

- 16 Tālāk *Corte costituzionale* pārņem *Corte di cassazione* izvirzīto argumentu, atbilstoši kuram šķietot ticami atzīt personai, kura apsūdzēta par pārkāpumu – iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu –, tās pašas tiesības, ko Itālijas Konstitūcija piešķir personai, kura tiek turēta aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Pēc *Corte costituzionale* domām, šis apsvēruma esot spēkā vēl jo vairāk tad, ja pastāv risks, ka gadījumā, kad tiesību subjektam, kuru tur aizdomās par minētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, ir jāsadarbojas ar uzraudzības iestādi Itālijas tiesību un Eiropas Savienības atvasināto tiesību izpratnē, viņš faktiski varētu veicināt kriminālapsūdzības izvirzīšanu pats pret sevi.
- 17 Proti, šajā sakarā *Corte costituzionale* atgādina, ka Itālijas tiesiskajā regulējumā iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana ir paredzēta vienlaikus kā dienesta pārkāpums [*illecito amministrativo*] (Leģislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 187.*bis* pants) un kā kriminālsodāms nodarījums [*illecito penale*] (iepriekš minētā leģislatīvā dekrēta 184. pants), un ka minētie procesi var tikt ierosināti un virzīti paralēli, kā tas arī ir noticis D.B. gadījumā, ievērojot *ne bis in idem* principa noteiktos ierobežojumus (skat. Tiesas spriedumu, 2018. gada 20. marts, C-537/16, *Garlsson Real Estate SA u.c.*, 42.-63. punkts). Attiecīgi, kaut arī nav atļauts bez tiesībām uz aizstāvību – tostarp bez brīdinājuma par tiesībām neatbildēt – kriminālprocesā izmantot administratīvai iestādei sniegtus paziņojumus, ir ļoti iespējams, ka šādi paziņojumi, ko administratīvā iestāde saņēmusi, draudot ar sodu nesadarbošanās gadījumā, var konkrēti pašai iestādei sniegt būtisku informāciju turpmāku pārkāpuma izdarīšanas pierādījumu ieguvei, kurus pēc tam izmantot arī turpmākajā kriminālprocesā pret šā pārkāpuma izdarītāju.
- 18 Tad *Corte costituzionale* apgalvo, ka *Corte di cassazione* paustās šaubas ir apstiprinātas ECT judikatūrā ECPAK 6. panta jomā, uz kuras pamata tiesības nesadarboties savas apsūdzības veidošanā un tiesības netikt piespiestai sniegt atzīšanās rakstura paziņojumus ietver ikvienas personas, kura pakļauta administratīvam procesam, kura rezultātā šai personai varētu tikt piemēroti “sodoša” rakstura sodi, tiesības netikt piespiestai – pretējā gadījumā saņemot iespējamu sodu par neizpildi – sniegt iestādei atbildes, no kurām varētu izrietēt šīs personas atbildība (skat. spriedumus, 2005. gada 4. oktobris, *Shannon* pret Apvienoto Karalisti, 38.-41. punkts, un 2012. gada 5. aprīlis, *Chambaz* pret Šveici, 50.-58. punkts). Šajā sakarā *Corte costituzionale* it īpaši atgādina ECT spriedumu lietā J.B. pret Šveici, kurā tika apliecināta nepieciešamība atzīt visas garantijas, ko ECPAK atzīst krimināltiesību jomā, konkrēti “tiesības klusēt”, tiesību subjektam, attiecībā pret kuru tika veikta administratīva izmeklēšana par

pārkāpumiem nodokļu jomā un kuram bija tikuši piemēroti “sodoša” rakstura naudas sodi, jo tas vairākkārt nebija atbildējis uz iestādes, kuras kompetencē bija veikt izmeklēšanu, uzdotajām paskaidrojuma prasībām.

- 19 *Corte costituzionale* norāda arī uz ES Tiesas judikatūru tiesību klusēt un pret konkurenci vērstu pārkāpumu jomā, uz kuras pamata uzņēmumam ir pienākums sniegt Komisijai visu informāciju, kas saistīta ar izmeklēšanas priekšmetu, izpildīt Komisijas prasības iesniegt agrāk gatavotos dokumentus un atbildēt uz tās uzdotajiem jautājumiem par faktiskajiem apstākļiem, jo tiesību uz aizstāvību pārkāpums var būt tikai tad, ja uzņēmumam tiek uzdoti jautājumi ar mērķi panākt, lai tas atzīstas pārkāpuma izdarīšanā, ņemot vērā, ka pārkāpums jāpierāda ir tieši Komisijai (skat. spriedumus, 1989. gada 18. oktobris, C-374/87, *Orkem*, 27. punkt[s], 2006. gada 29. jūnijs, C-301/04 P, *SGL Carbon AG*, 40. un 44.-49. punkts, kā arī 2001. gada 20. februāris, T-112/98, *Mannesmannröhren-Werke AG*, 77.-78. punkts). It īpaši, saskaņā ar minēto judikatūru, pienākums atbildēt uz Komisijas uzdotajiem jautājumiem neesot pretrunā nedz tiesībām uz aizstāvību, nedz tiesībām uz taisnīgu tiesu, jo “nekas nekavē adresātu vēlākajā administratīvajā procedūrā vai Eiropas Kopienu tiesvedībā realizēt tiesības uz aizstāvēšanos un pierādīt, ka atbildē minētajiem faktiem [...] ir cita nozīme, nekā to interpretē Komisija” (skat. spriedumus, 2001. gada 20. februāris, T-112/98, 77.-78. punkts, kā arī 2006. gada 29. jūnijs, C-301/04 P, 44.-49. punkts).
- 20 Tomēr *Corte costituzionale* paziņo, ka minētā ES Tiesas judikatūra ir veidojusies saistībā ar juridiskām, nevis fiziskām personām, lielākoties pirms ES Pamattiesību hartas pieņemšanas un pirms tai tika piešķirts tāds pats juridiskais spēks kā līgumiem. Turklāt *Corte costituzionale* uzskata, ka šī aplūkojamā judikatūra nešķiet nedz viegli savienojama ar Itālijas tiesiskajā regulējumā iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas jomā paredzēto administratīvo sodu “sodošo” raksturu, nedz saskaņā ar iepriekš izklāstīto ECT judikatūru, kas, šķiet, atzīst krietni plašāku tvērumu apsūdzētās personas tiesībām klusēt – arī tādos administratīvajos procesos, kuru mērķis ir uzlikt “sodoša” rakstura sodus.
- 21 Tāpat arī *Corte costituzionale* norāda, ka no tā neizriet, ka ES Tiesa jebkad būtu skatījusi jautājumu par to, vai ES Pamattiesību hartas 47. un 48. pants, ievērojot iepriekš izklāstīto ECT judikatūru par ECPAK 6. pantu, liek attiecināt apsūdzētās personas tiesības klusēt arī uz administratīviem procesiem, kuru iznākumā var tikt piemēroti “sodoša” rakstura sodi. Arī Eiropas Savienības atvasinātās tiesības līdz šim nav sniegušas atbildi uz šo jautājumu, kas – gluži pretēji – ir ar nodomu atstāts neatbildēts Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/343 (skat. 11. apsvērumu).
- 22 Ievērojot iepriekš izklāstīto, *Corte costituzionale* paziņo, ka ir jānoskaidro, vai Direktīvas 2003/6/EK 14. panta 3. punkts un Regulas (ES) Nr. 596/2014 30. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ļauj dalībvalstij nesodīt personu, kura atsakās atbildēt uz kompetentās iestādes jautājumiem, no kuriem var izrietēt šīs personas atbildība par pārkāpumu, kas tiek sodīts ar kriminālsodiem vai

“sodoša” rakstura administratīvajiem sodiem. Tas tā ir arī saistībā ar minētās direktīvas 14. panta 1. punktā minēto vārdkopu “atbilstoši [dalībvalstu] valsts tiesību aktiem” un minētās regulas 30. panta 1. punktā minēto vārdkopu “saskaņā ar valstu tiesību aktiem” – vārdkopām, kas šķietami neļauj nekādā gadījumā skart nepieciešamību ievērot dalībvalstu tiesiskajos regulējumos atzīto pamattiesību aizsardzības standartus, ja gadījumā tie būtu stingrāki nekā Savienības tiesību līmenī atzītie standarti.

DARBA VERSIJA